

SOTENÄS SYMBIOSCENTRUM

Plan mot kränkande behandling

Läsåret 2020-2021

Mål och vision

Vi ska förebygga, upptäcka och åtgärda alla former av kränkande handlingar bland elever och personal i vår förvaltning. I detta ingår inte bara kännedom om sina kunskaper och färdigheter, utan även förståelse för andras situation och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Det är skolans uppgift att bemöta intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Bakgrund

Det finns i Sverige två lagar som har ett gemensamt syfte: Att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Från den 1 januari 2009 finns bestämmelser om detta dels i skollagen (6 kap § 8), dels i diskrimineringslagen (3 kap § 16) som rör utbildningsområdet. Av diskrimineringslagen framgår att verksamheten ska upprätta en likabehandlingsplan medan det i skollagen framgår att verksamheten ska upprätta en plan mot kränkande behandling.

Definition av centrala begrepp

Alla elever på Symbioscentrum har rätt att vistas i skolan, på sin arbetsplats vid APL eller lärlingsplats utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. Kränkningar av elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. I denna årliga plan mot kränkande behandling används de definitioner av begrepp som återfinns i handledningen ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling – Främja likabehandling” som är en gemensam utgåva från Diskrimineringsombudsmannen (DO), Barn- och elevombudet (BEO), samt Skolinspektionen.

Diskriminering

Ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder såsom kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Diskriminering används också som begrepp i fall där samhällsinstitutioner genom t. ex. sina strukturer och arbetssätt upplevs kränkande.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om att någon gör något eller uppträder på ett sådant sätt att det kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara exempelvis:

Fysiska: Slag, knuffar, puttas.

Verbala: Hot, nedsättande tilltal, öknamn.

Psykosociala: Utfrysning, miner, grimaser, ignorera, gå iväg när någon kommer.

Texter och bilder: Lappar, sms, mms, foto, bilder, meddelanden på olika hemsidor osv.

Med trakasserier menas kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna. Exempelvis att bli tilltalad nedsättande på grund av hudfärg. Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara exempelvis ett nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning, hota eller knuffa. Kränkningen kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga någon annan skada eller obehag.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar att:

- se till att all personal och elever känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier.
- årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering och trakasserier i samarbete med personal och elever. Dessa två planer sammanförs i en gemensam plan (som du nu läser).
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas
- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- rapportera till huvudman om diskriminering, trakasseri eller kränkande behandling sker
- kontakta andra myndigheter vid behov

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans Likabehandlingsplan och Årliga plan mot kränkande behandling
- informera rektor om kränkning, trakasseri, diskriminering sker
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks
- dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas
- bevaka att utredda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, där den enskilda läraren eller annan personal är berörd, följs upp
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Elever

Det ligger i alla elevers ansvar att:

- berätta för skolans personal om de upplever att kränkande behandling, trakasserier och diskriminering förekommer
- bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggning sker löpande under läsåret. En del av kartläggningen är skolenkät som genomförs i november- och april månad varje år. Enkäten vänder sig till alla elever som studerar på Symbioscentrum. Enkäten är tänkt att ge oss information om skolans alla ”mjuka värden” såsom trygghet, trivsel. Den används som ett komplement till alla ”hårda” värden vi lättare kan mäta, såsom betyg och resultat på nationella prov. Under varje kurs förs samtal om elevens studier och en dialog kring hur eleven upplever sin skolgång, om de känner sig trygga, samt hur de upplever att det fungerar i gruppen.

Studierande utvärderar varje år tillsammans med Rektor hur de upplever att planen mot kränkande behandling följs. De kommer också med förslag till förbättringar. Personalen

utvärderar planen i juni då de även får tillgång till den samlade utvärderingen från eleverna som komplement för att få med så många perspektiv som möjligt. Skolans personal för regelbundna samtal med eleverna och bidrar fortlöpande till att vi kartlägger behoven av anpassningar, kompetensutveckling, med mera i verksamheten, allt med syfte att skapa en trygg skola fri från diskriminering, trakasserier och andra kränkningar.

Handlingsplan

En övergripande åtgärd för att skapa en trygg skola, där likabehandling främjas och kränkningar, trakasserier och diskriminering motverkas är arbetet med att skapa goda relationer mellan personal och elever. Varje elev ska känna att det finns personal på Symbioscentrum som de känner att de kan vända sig till i alla lägen, vare sig det handlar om att de själva känner sig kränkta eller vill berätta om någon annan som de upplever utsatt. För att förbättra både vårt främjande, förebyggande och operativa arbete kommer vi under året arbeta på följande vis.

När?	Aktivitet	Mål	Ansvar	Uppföljning
Vid varje kursstart	Alla lärare arbetar regelbundet med frågor som rör de olika diskrimineringsgrunderna och den gällande lagstiftning vi ska följa.	Alla elever ska känna till de olika diskrimineringsgrunderna efter att ha gått igenom likabehandling och årliga planen mot kränkande behandling	Rektor	Vid varje halvår redovisar lärarna vad man arbetat med i kurserna; vilka ämnen/områden/teman har man tagit upp? Tips till kollegor om hur man kan göra!
Två ggr/år	Rektor går igenom: Så här arbetar vi/fungerar det på Symbioscentrum	Målet är att eleverna ska känna delaktighet i Symbioscentrum	Rektor	Varje halvår
Vid anställning	Gå igenom likabehandling och årlig plan mot kränkande behandling	All personal ska vara väl insatt i planen	Rektor	Varje halvår om det genomförts
Två gånger /år	Stor enkät	Upptäcka förbättringsområden	Rektor	Följs upp på APT. Delges alla elever
Varje APT-träff	Tillbudsrapporter ska gås igenom med personalen så att alla får höra om ev. faror, tillfällen, mönster som kan vara till skada för eleverna.	Målet är att göra personalen medvetna om vad som händer på hela skolan. Läses upp på varje APT.	Rektor	Analysera tillbudsrapporterna 1 ggn/år – se mönster, områden, elever - vilka åtgärder kan behövas?
I mitten på hösten och våren	Samtal i någon form	Hur upplever eleven Kursen/undervisningen	Lärare	Senast månaden efter genomförandet
Kursutvärdering	Enkät	Synpunkter på kursen som helhet	Lärare	Senast en månad efter kurslut
Fyra ggr/år	Träffa elever	Gå igenom om vad som kan förbättras på Symbioscentrum som arbetsplats	Rektor	Vid varje återträff och APT för personalen
Med handledare på arbetsplatser	Gå igenom skolans årliga plan mot kränkande behandling	Att synliggöra vad skolan står för vad det gäller likabehandling och kränkande behandling	Lärare och handledare	Vid träffar med handledare och elever på arbetsplatsen
Juni varje år	Studiedag	Identifiera förbättringsområden utifrån det material som kommit framit under året	Rektor och personal	Årligen

Att åtgärda och utreda uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

Om en elev utsätts för trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en annan elev följs nedanstående plan:

1. Den personal som upptäcker kränkningar, trakasserier och/ eller diskriminering skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas rektor.

2. Läraren och ytterligare en personal talar med den som utsatts för kränkningen för att klargöra vad som hänt och för att få veta om det har hänt något liknande tidigare. Förklara att kränkningar ej får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska komma till läraren om något händer innan dess. Dokumentera samtalet.
3. Läraren och ytterligare en person talar sedan med den/de som utfört kränkningen. Om flera personer deltagit talar de med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta ska gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Dokumentera samtalet.
4. Läraren meddelar rektor vad som skett och vad som gjorts som i sin tur rapporterar till huvudmannen. Läraren sprider nödvändig information i arbetslaget så att alla i elevernas närmiljö kan hjälpa till att observera hur det hela utvecklar sig.
5. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Samtalen dokumenteras.
6. Om kränkningarna eller trakasserierna inte upphört, kallas de elever som kränkt någon annan till samtal hos läraren och vid behov rektor och annan personal som exempelvis arbetslagskollega.
En handlingsplan upprättas. Samtalet dokumenteras i samrådsprotokoll.
7. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, lärare och rektor. Även detta samtal dokumenteras i samrådsprotokoll.
9. Om kränkningarna eller trakasserierna ändå inte upphört vidtas ytterligare åtgärder, t ex kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis.

Om behov finns får rektor enligt Skollagen (SFS 2010:800 5 kap Trygghet och studiero) närhelst han vill besluta om vidare åtgärder såsom avstängning eller omhändertagande av störande föremål. Detta för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Om elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av personal följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls till rektor. Om händelsen anmäls av kollega/handledare är det önskvärt att den som anmäler också informerar berörd kollega om att den kommer att lämna denna information till rektor (på skolan). Alla som arbetar vid Symbioscentrum har handlingsplikt beträffande att anmäla och utreda alla former av misstänkt diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Vid händelser där elev kränkts av personal är det rektor som utreder (se nedan).
2. Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentering görs.
3. Rektor följer upp ärendet med eleven.
4. Rektor träffar regelbundet personalen (eller företaget) som kränkt eleven och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar.
5. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med rektors chef. Eleven kan även vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se).

Uppföljning och utvärdering

Årligen görs en ny kartläggning av trivsel och problemområden som beskrivits ovan. I handlingsplanen ovan framgår mer i detalj hur vi ska följa upp och utvärdera året som gått.

Alla i personalen är vaksamma på hur stämningen på skolan är. Finns det signaler som tyder på att vi behöver fokusera på något visst område i det fortsatta arbetet? Finns det signaler som tyder på att vi behöver gå på djupet kring exempelvis någon av diskrimineringsgrunderna?

Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet görs bedömningar av måluppfyllelsen kring arbetet med läroplanens kapitel om normer och värden. En samlad bedömning görs i den årliga kvalitetsrapporten. Resultaten av de olika delarna av kartläggningen presenteras för personal, elever, politiker och jämförs med årets mål för arbetet. Nya mål för året formuleras tillika ett förslag till plan mot kränkande behandling. Rektor fastställer den nya planen för läsåret.

Kontaktuppgifter

Ansvarig för verksamheten

Rektor, Daniel Nordström

0523-664674

Skolinspektionen

Tel: 08-586 080 00

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Tel: 08-120 20 820